

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
УПРАВА ЗА ИЗВРШЕЊЕ
КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА
КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ
ЗАВОД У ШАПЦУ
Број:07-00-610/2014-01
Датум: 29.09.2014.године
ВМ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Примљено:	03 OCT 2014	
Одјелак/од:	Број пр.-акт	Прилог
7	160	2868

Јасин Савић

Република Србија Заштитник грађана

Делиградска 16
Београд

Предмет: Достава извештаја

Поштовани,

Тим Националног механизма за превенцију тортуре посетио је 8. и 9. маја 2014. године Казнено-поправни завод у Шапцу и том приликом обавио разговор са управником Завода, обилазак установе, утврђивање стања у појединим областима и интервјуе са лицима лишеним слободе.

Извештај о посети Казнено - поправном заводу у Шапцу број 18869 од 27.06.2014. године достављен је Заводу. У Извештају се поред утврђеног стања у Заводу наводе и бројне препоруке Заводу за отклањање недостатака који су уочени приликом посете. Казнено – поправни завод у Шапцу свестан одређених недостатака приступио је отклањању истих, поступајући по препорукама тима Националног механизма за превенцију тортуре.

Доставамо Вам списак мера које су предузете по препорукама:

Препорука: КПЗ у Шапцу ће обезбедити да притвореници проводе расположиво време током дана (у преподневним и поподневним сатима) ван просторије – спаваонице, у заједничким просторијама са другим притвореницима са којима им одлуком суда није забрањен контакт.

Мера: У овом тренутку није могуће обезбедити просторију намењену за дневни боравак притворених лица због архитектонских, финансијских и безбедносних разлога.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће притвореницима обезбедити чисту ћебад.

Мера: КПЗ у Шапцу је у складу са препоруком притвореницима обезбедио чисту ћебад.

Препорука: У КПЗ у Шапцу притвореници који нису раније осуђивани неће се смештати у исте просторије-спаваонице са притвореницима који су раније осуђивани.

Мера: КПЗ у Шапцу је поступио по препоруци, па се приликом пријема притвореника води рачуна о њиховој ранијој осуђиваности и притвореник се смешта у адекватну спаваоницу, у складу са смештајним капацитетима.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће спровести расположиве мере и активности у циљу утицаја на осуђенике да одржавају личну хигијену, као и хигијену простора у ком бораве, а Завод ће створити услове за одржавање исте омогућавањем неопходних средстава и опреме.

Мера: КПЗ у Шапцу је обезбедио прибор и средства за одржавање личне и хигијене простора у Заводу.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће приступити адаптацији заједничког мокрог чвора на првом етажу делу Завода у коме су смештени осуђеници, у складу са важећим прописима и стандардима.

Мера: КПЗ у Шапцу је финансијским планом за 2014. годину предвидео радове на адаптацији и санацији мокрог чвора на првом етажу Завода али како тражена средства нису одобрена у 2014. години, Завод ће поново предвидети радове финансијским планом за 2015. годину.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће приступити адаптацији санитарних уређаја у оквиру заједничког купатила на другом етажу у делу Завода у коме се налази спаваоница пријемног одељења.

Мера: КПЗ у Шапцу ће финансијским планом за 2015. годину предвидети радове на санацији мокрог чвора на другом етажу Завода, јер од сопствених средстава није у могућности да изврши санацију.

Препорука: У КПЗ у Шапцу посебна пажња ће се посветити квалитету, разноврсности, а нарочито у погледу заступљености свежег воћа и поврћа, као и млечних производа.

Мера: КПЗ у Шапцу је побољшао разноврсност производа у исхрани осуђених лица. У склопу КПЗ у Шапцу налази се заводска економија, где се производи више врста поврћа које се у летњем периоду свакодневно служи у оброцима у свежем стању. Такође, Завод је обезбедио и свеже млеко, као и друге млечне производе из сопствене производње са економије. Свеже воће се налази у недељном јеловнику и служи се најмање једном у току недеље.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће осуђеном против кога се води дисциплински поступак омогућити стручну правну помоћ од стране дипломираног правника

Мера: У КПЗ у Шапцу је поступио по препоруци па су у Заводу запослена два дипломирана правника и у складу са чланом 173. Закона о извршењу кривичних санкција, осуђеном против кога се води дисциплински поступак је обезбеђено право на стручну правну помоћ.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће у просторији за посете бранилаца поставити уочљиво обавештење да је просторија под видео надзором.

Мера: У КПЗ у Шапцу је у просторији за посете бранилаца истакнуто обавештење да се просторија налази под видео надзором.

Препорука: Начелници служби и друга овлашћена лица у КПЗ у Шапцу ће убудуће на поднеске осуђених који се односе на остваривање њихових права одговарати писаним путем и у одговор ће уносити и образложење. Сви поднесци ће се евидентирати у евиденцији поднесака.

Мера: У КПЗ у Шапцу се води књига притужби, жалби и поднесака где се уредно заводи сваки поднесак осуђеног лица, који се прослеђује другом надлежном овлашћеном лицу на даље поступање. Начелници служби су упознати са горе наведеном препоруком.

Препорука: КПЗ Шабац ће без одлагања предузети мере како би се обезбедила адекватна просторија у којој ће се вршити претреси лица уз потпуно обезбеђивање приватности и поштовања достојанства особе која се претреса. Завод ће предузети потребне активности како би се у Служби за обезбеђење запослила и службена лица женског пола.

Мера: Кадровским и финансијским планом за 2014. годину није предвиђен пријем нових лица у Службу за обезбеђење а у складу са Уредбом Владе Републике Србије о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, („Сл.гласник“, бр. 113/13). Претрес лица се врши у делу приземља зграде који је тракастом завесом одвојен од ходника и то на начин да се у потпуности штити приватност лица и поштује достојанство особе која се претреса. У део ограђен завесом постављен је и тепих.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће без одлагања предузети мере за бољу покривеност Завода системом видео камера, уз обезбеђење текућег мониторинга и архивирања забележеног/снимљеног материјала у трајању не краћем од 30 дана.

КПЗ Шабац ће на свим местима где постоји видео-надзор поставити уочљива обавештења да је просторија/простор под видео надзором.

Мера: КПЗ у Шапцу је у потпуности поступио по препоруци и поставио је обавештења на свим местима где се налази видео надзор. Финансијским планом за 2014. годину предвиђена је набавка више камера видео-надзора као и Интел картице за дугорочно чување снимака видео надзора, међутим средства нису још увек обезбеђена од стране Управе за извршење кривичних санкција. Постојећи систем видео надзора обухватио је максималан број камера предвиђених за ту врсту система. Ове године је стављена у функцију и нова камера која снима круг дела Завода, док су замењене камере на првом и другом спрату затвореног одељења Завода.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће у све просторије спаваонице у којима се налазе лица лишена слободе инсталирати дугме електричног звона за позивање дежурног припадника службе обезбеђења, са звучним и светлосним сигналом.

Мера: КПЗ у Шапцу ће финансијским планом за 2015. годину који ће проследити Управи за извршење кривичних санкција, обухватити и предвидети радове за опремање просторија системом аларма за узбуњивање страже у случају инцидентних и хитних случајева, јер радове није могуће извршити сопственим средствима.

Препорука: у КПЗ у Шапцу васпитачи неће у свом мишљењу о владању осуђеног, које дају у току дисциплинског поступка, уносити квалификацију дисциплинског преступа и предлог мере која треба бити изречена, јер се на тај начин прејудуцира исход дисциплинског поступка и утиче на доношење одлуке о дисциплинској одговорности осуђеног.

Доношење одлуке о томе да ли ће или не бити изречена дисциплинска мера, као и одлуке о врсти и висини дисциплинке мере искључиво је у надлежности органа који воде дисциплинске поступке.

Мера: КПЗ у Шапцу је у потпуности поступио по наведеној препоруци, и то тако што је упознао васпитаче са учињеним пропустом.

Препорука: у КПЗ у Шапцу издвајање осуђених током поступка по пријави за тежи дисциплински преступ, вршиће се на основу одлуке управника или лица које он овласти. Ова одлука убудуће се улагати у предмет о дисциплинском поступку

Мера: КПЗ у Шапцу је поступио по наведеној препоруци.

Препорука: Управник КПЗ Шабац ће донети наредбе, односно упутства о понашањима осуђених која су (не)дозвољена у Заводу.

Приликом доношења наредби, упутстава управник ће размотрити да ли се пролазак осуђеног испод прозора канцеларије Службе за опште послове може сматрати као недисциплиновано, непристојно и агресивно понашање које ремети живот и рад у заводу.

Мера: Управник КПЗ у Шапцу није донео наредбу којом се забрањује пролаз осуђеног испод прозора канцеларија Завода, већ је обезбедио и омогућио пролазак осуђених лица око Завода изградњом нове стазе. Напомињемо да никада ниједан осуђени није био дисциплински кажњен због проласка испод прозора канцеларија Завода.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће без одлагања предузети мере да се убудуће у сваком појединачном случају изрицања дисциплинске мере упућивања у самицу, осуђено лице обавезно претходно прегледа од стране лекара, који ће дати своје мишљење у писаној форми, а које ће се улагати у предмет о вођењу дисциплинског поступка.

Мера: КПЗ у Шапцу је у потпуности поступио по наведеној препоруци и лице се пре упућивања у самицу прегледа од стране лекара.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће адаптирати мокри чвор унутар просторије која се користи за извршење дисциплинских и посебних мера упућивања у самицу и усамљења.

Мера: КПЗ у Шапцу није извршио адаптацију мокрог чвора, услед недостатка финансијских средстава већ само санацију санитарних елемената.

Препорука: У КПЗ у Шапцу васпитно особље ће у свом будућем раду, после сваког разговора са осуђеним сачинити белешку о садржини обављеног разговора и приложити у досије осуђеног, као и уредно водити листу спроведених индивидуалних, групних и других третманских активности утврђених индивидуалним програмом поступања.

Мера: Начелник службе за третман и васпитно особље су упознати са препоруком, и поступа се у складу са препоруком.

Препорука: КПЗ Шабац ће предузети одговарајуће мере и активности, како би се, у случају потребе, омогућио одлазак на испите ван Завода и лицима која су смештена у затвореном одељењу.

Мера: КПЗ у Шапцу је омогућио одлазак лица смештених у затвореном одељењу на испите ван Завода у присуству припадника Службе за обезбеђење.

Препорука: У КПЗ у Шапцу је неопходно обезбедити одговарајући број запослених на пословима обуке и упошљавања, односно примити у радни однос још инструктора (8).

Мера: Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места утврђена су радна места као и број извршилаца у Служби за обуку и упошљавање. Према постојећем Правилнику не постоји могућност запошљавања већег броја извршилаца на радним местима у Служби за обуку и упошљавање, иако постоји објективна потреба за ангажовањем додатних лица.

Препорука: Притвореницима у КПЗ у Шапцу ће се омогућити да на отвореном проводе два сата дневно, као што је прописано ЗИКС и ЗКП.

Мера: Притвореницима у КПЗ у Шапцу у складу са чланом 218. Законика о кривичном поступку је омогућено кретање на слободном ваздуху у трајању од најмање два сата дневно.

Препорука: У КПЗ у Шапцу обезбедиће се посебан простор (теретана), опремљен справама за вежбање, намењен за физичке активности осуђених и притворених лица у време атмосферских падавина.

Мера: КПЗ у Шапцу није у могућности да сопственим средствима обезбеди простор и опрему намењену за физичке активности, па ће средства за опремање бити обухваћена финансијским планом за 2015. годину.

Препорука: У КПЗ у Шапцу обезбедиће се посебан простор, опремљен справама за вежбање, намењен за физичке активности осуђених у затвореном одељењу и притвореним лицима.

Мера: КПЗ у Шапцу није у могућности да сопственим средствима обезбеди простор и опрему намењену за физичке активности, па ће средства за опремање бити обухваћена финансијским планом за 2015. годину.

Препорука: У КПЗ у Шапцу ће се омогућити да посете притвореницима трају најмање сат времена, као што је одређено важећим прописима.

Мера: У КПЗ у Шапцу посете притвореницима се врше по налогу суда, где је на самом налогу стриктно назначено време и дужина трајања посете по ком су припадници Службе за обезбеђење дужни да поступају.

Препорука: Завод ће предузети потребне мере како би се ангажовало још здравствених радника на пословима здравствене заштите и то минимално довољан број медицинских сестра (техничара) како би се обезбедило њихово присуство у Заводу 24 часа дневно седам дана у недељи.

Завод ће у року не дужем од три месеца обезбедити услуге најмање једног лекара психијатра, радно ангажујући лекара одговарајуће струке, чиме ће постићи да лекар специјалиста психијатрије (или неуропсихијатрије) буде присутан у заводу најмање два пута током недеље, сваки пут најмање по четири сата, како би се уз континуирано учешће овог специјалисте у мултидисциплинарном тиму обезбедио интегрисани приступ у здравственој заштити.

Мера: Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места предвиђена су два радна места за медицинско – техничке послове у КПЗ у Шапцу, чиме није омогућено Заводу да обезбеди 24 часовно присуство медицинског особља. Предлогом новог Правилника, који је прослеђен Управи, није предвиђен већи број извршилаца на радном месту за медицинско-техничке послове, јер у складу са дописом директора Управе бр. 021-02-22/2014-03 од 05.09.2014. године није могуће повећати број извршилаца на радним местима. Завод је принуђен да у складу са потребама прегледе код специјалисте из области психијатрије обавља у Општој болници у Шапцу, јер на основу добијених сазнања није било могуће закључити нови Уговор о пословно – техничкој сарадњи услед недостатка воље по питању закључења новог уговора лекара специјалисте психијатра.

Препорука: Лекар у Заводу ће управнику у писменој форми подносити периодичне извештаје о здравственом стању осуђених и давати налазе и препоруке у вези са неопходним физичким активностима осуђених. Копије датих писаних препорука чуваће се у амбуланти Завода.

Мера: КПЗ у Шапцу је у потпуности поступио по наведеној препоруци.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће у свом будућем раду редовно проветравати и одржавати хигијену просторије намењену за издвајање оболелих.

Мера: КПЗ у Шапцу је прихватио препоруку и просторија се редовно проветрава.

Препорука: Неопходно је обезбедити прописану опрему у посебној просторији за обављање здравствених прегледа и то: АМБУ сет за реанимацију; негатоскоп за преглед рендген филмова; хируршки сет инструмената за мале хируршке интервенције у касети. Наведено ће Завод набавити у року не дужем од 6 месеци. Поред неопходних набавки, потребно је размотрити могућности за набавку портабилног електрокардиографа и отоскопа.

Мера: Средства на набавку медицинске опреме нису предвиђена финансијским планом за 2014. годину али у складу са препоруком и стварним потребама установе за наведеном опремом биће обухваћена финансијским планом за 2015. годину.

Препорука: Завод ће обезбедити услове да терапију (лекове) коју је лекар прописао осуђеном лицу даје искључиво медицинско особље.

Мера: Завод није у могућности да обезбеди 24 часовно присуство медицинског особља, којим би се решио проблем издавања лекова, али је прихватио препоруку и само медицинско особље издаје лекове осуђеним лицима.

Препорука: На видно место, у чекаоницама, на спољашњој страни врата лекарских ординација, као и у самим ординацијама истакнути јасну забрану за немедицинско особље да присуствује лекарском прегледу лица лишеног слободе, а о овоме обавестити све припаднике Службе за обезбеђење. Уколико лекар захтева присуство немедицинског особља прегледу и/или другим медицинским радњама, неопходно је да чињеница о таквом захтеву, као и подаци о присутном

немедицинском особљу буду забележени у медицинској документацији за конкретно лице лишено слободе.

Мера: Лекарским прегледима у КПЗ у Шапцу не присуствује немедицинско особље, јер се припадници Службе за обезбеђење налазе испред ординације у тренутку прегледа и само на захтев лекара присуствују прегледу.

Препорука: Први преглед притворених/осуђених мора укључивати преглед свих телесних предела, односно преглед пацијента без одеће, а ради откривања евентуалних телесних повреда које могу бити у вези са насилним поступањем према лицу лишеном слободе. У вези са овим прегледом у медицинску документацију је потребно унети одговарајуће констатације – да је извршен целокупни телесни преглед којим нису установљене телесне повреде, односно, када се овакве повреде установе исте морају бити описане.

Мера: У КПЗ у Шапцу приликом првог прегледа се посебно обраћа пажња на постојање евентуалних повреда код лица лишених слободе и евентуално постојање повреда се уноси у медицинску документацију и посебан протокол.

Препорука: Неопходно је израдити план и приступити редовним (периодичним) прегледима лица лишених слободе у интервалу не дужем од три месеца. Ови прегледи морају минимално садржати елементе првог лекарског прегледа, а по потреби, у складу са здравственим стањем осуђеног лица, предузеће се и друге потребне мере. У вези са налазима установљеним при редовном (периодичном) прегледу у писаној форми ће се извести управник завода најмање једном годишње, а по потреби, уколико је дошло до побољшања или погоршања здравственог стања осуђеног, чешће, односно кад год се оваква промена констатује.

Мера: Спроводи се периодични прегледи, по већ утврђеном плану, најмање једном у три месеца и о томе се редовно извештава управник усменим и писменим путем, најмање једном месечно.

Препорука: Неопходно је да Завод, с обзиром на то да нема стоматолошку амбуланту, уговори са одговарајућом здравственом организацијом пружање стоматолошких услуга за лица лишена слободе и то тако што ће бити утврђен стални недељни број пацијената који ће бити примљени, а овај број ће бити распоређен у релативно правилним временским размацима (на други или трећи дан); од уговореног сталног недељног броја изузеће се лица лишена слободе која се упућују ван Завода ради пружања хитних стоматолошких услуга (нпр. зубобоља, зубни апсцес и др.), а овим лицима је потребно обезбедити хитно пружање стоматолошких услуга у складу са радним временом здравствене организације која пружа стоматолошке услуге, као и проценом лекара у Заводу.

Мера: КПЗ у Шапцу је у недостатку стоматолошке амбуланте обезбедио пружање стоматолошких услуга за осуђена лица у Дому здравља Шабац. Сходно потребама, лица лишена слободе бар једном у току недеље одлазе на прегледе, у склопу којих се обављају и неопходне стоматолошке интервенције.

Препорука: Лекар у заводу ће се одмах, а најдаље у року од седам дана, установити и почети да води посебну евиденцију о повредама осуђених. У овој евиденцији ће лекар приликом регистровања повреда забележити податак од прегледаног лица о начину настанка повреда, као и свој (лекарски) закључак о начину настанка повреда.

Мера: Лекар у КПЗ у Шапцу води посебну евиденцију о повредама осуђених и притворених лица.

Препорука: КПЗ у Шапцу ће у периоду не дужем од шест месеци обезбедити да се у затвореном делу Завода, у којем су смештена лица у притвору и осуђена лица, а која највећи део времена током дана проводе у соби, установе посебне просторије – собе за смештај у којима ће бити забрањено пушење. Ове собе ће бити означене у складу са одредбама Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму, те ће бити предузете и друге радње предвиђене овим законом. У

собе за смештај у којима је забрањено пушење смештаће се притворена, односно осуђена лица која захтевају да буду смештена у просторију у којој неће бити изложена дуванском диму.

Мера: Приликом пријема а на захтев осуђеног или притвореног, лице се смешта у посебне просторије у затвореном делу Завода у којима је забрањено пушење.

Препорука: Лекар ће подносити управнику налазе и препоруке о побољшању хигијене у заводу и код осуђених, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве осуђени.

Мера: У КПЗ у Шапцу лекар подноси писмени и усмени извештај и препоруке управнику бар једном месечно, у циљу унапређења санитарно-епидемиолошких и хигијенских услова, као и мера за побољшање исхране и физичке активности лица лишених слободе у Заводу.

Управа Казнено – поправног завода у Шапцу свесна пропуста у раду који су уочени приликом посете тима Националног механизма за превенцију тортуре, предузела је мере у циљу отклањања недостатака и стварања бољих услова живота за лица лишена слободе у Заводу.

Обрадио:

B. Morikla A

Управник

Владимир Бужвић

